

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2018, de către condamnatul

Severin Eduard Xxxxx, născut la xxxxxxxx,
originar și domiciliat în Xxxxx, Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 19.01.2017 – 28.12.2017;
2. instanța de apel: 22.02.2018 – 19.04.2018;
3. instanța de recurs: 23.10.2018 – 12.12.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 17 februarie 2012, Severin Eduard a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 13 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2012, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către inculpatul Severin Ed. și avocatul acestuia, Butescu T.

3. Prin Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiției din 07 noiembrie 2014, a fost declarat inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Moraru Ion în numele inculpatului Severin Eduard, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2012, în cauza penală privindu-l pe Severin Eduard Petru, ca fiind vădit neîntemeiat.

4. La data de 20 iunie 2015 de către Procuratura r-nului Căușeni, în baza cererii condamnatului Severin Eduard, a fost deschisă procedura de revizuire.

5. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 28 decembrie 2017 a fost respinsă, ca neîntemeiată, cererea de revizuire înaintată de către Procuratura r-nului Căușeni, care a fost deschisă prin ordonanța procurorului din 20 iunie 2015 pe cauza penală nr. 2010180761, în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 1) – 3) Cod de procedură penală.

În motivarea soluției adoptate, instanța de fond a constatat că, în cadrul examinării cererii de revizuire s-a constatat că copia înscrisului prezentat de condamnatul Severin Eduard (f.d. 5) a fost dobândit dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată fiindcă martorul Stoian Ion este decedat (f.d. 251), deci aceste date nu pot fi admise ca probe în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Cât privește copia înscrisului prezentat de condamnatul Severin Eduard intitulat declarație, din numele părții vătămate Untu Serghei (f.d. 4), instanța de fond a reținut că în ședința de judecată conținutul înscrisului a fost combătut de însăși partea vătămată care a declarat că el a semnat această declarație la rugămintea surorii condamnatului fără să cunoască conținutul înscrisului, că nu este adevărat ceea ce indică sora condamnatului în această declarație, că la urmărirea penală și la judecarea cauzei el a dat declarații veridice.

Astfel, în ședință s-a constatat că audierea martorului și părții vătămate a fost efectuată de către rudele condamnatului după pronunțarea sentinței, cu încălcarea modului și condițiilor prevăzute de Codul de procedură penală, constatare care denotă că cererea de revizuire nu conține circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea sentinței de condamnare și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat.

Din materialele dosarului penal a rezultat, că condamnatul Severin Eduard la 20.03.2013 a mai depus o cerere identică de revizuire, care de asemenea a fost respinsă prin ordonanța procurorului în Procuratura r-nului Căușeni, Ermurachi Igor din 04.04.2013, pe motiv că cererea de revizuire nu conține circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea sentinței de condamnare (f.d. 293-300, vol. II).

Totodată, instanța de fond a reținut că în cadrul examinării cererii de revizuire s-a constatat că probele prezentate de către condamnat, și anume declarațiile martorului Stoian Ion și părții vătămate Untu Serghei deja au fost examinate, apreciate și puse la baza sentinței de condamnare de către instanța care s-a pronunțat asupra vinovăției lui Severin Eduard, fiind coroborate cu celelalte probe administrate în cadrul cercetării judecătorești, iar modificarea conținutului declarațiilor unora din participanții la proces după examinarea cazului penal nu se încadrează în temeiurile revizuirii stipulate în art. 458 alin. (3) pct. 1)-3) Cod de procedură penală, de aceea cererea condamnatului Severin Eduard a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

6. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Bragoi Andrei în interesele condamnatului Severin Eduard, care a solicitat rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie casate sentințele Judecătoriei Căușeni din 17 februarie 2012 și 28 decembrie 2017 în privința lui Severin Eduard, cu pronunțarea unei sentințe de achitare în privința lui.

6.1. În motivarea apelului declarat, a invocat că sentința Judecătoriei Căușeni din 28 decembrie 2017 este nelegitimă și este pasibilă de a fi casată, reieșind din următoarele considerente: condamnatului Severin Eduard grav i s-a încălcat dreptul la apărare. Astfel, avocatul Andrei Bragoi a fost împuternicit să-i apere interesele condamnatului Severin Eduard prin Decizia nr. 26264/ACP din 11 decembrie 2017 a

OT Chișinău pentru Asistență Juridică Garantată de Stat. În ședința de judecată din 28 decembrie 2017 Severin Eduard a declarat că el are avocatul său ales, cu care avea încheiat un contract de asistență juridică și categoric a refuzat ca el să-i apere interesele sale, necunoscându-1.

Instanța de fond, contrat voinței condamnatului, l-a obligat să participe pe cauza dată a apărătorul lui Severin Eduard. Ultimul, la data de 27 decembrie 2017 și la data de 28 decembrie 2017 era bolnav, lui de două ori i s-a acordat asistență medicală. În legătură cu acest fapt, el a solicitat amânarea examinării cauzei pe motiv că era bolnav și nu putea să participe la ședința de judecată, însă instanța de fond n-a luat în considerație starea lui de sănătate și totuși a examinat cauza dată.

Totodată, instanța de fond nu a apreciat critic depozițiile părții vătămate Untu Serghei, care este o persoană cu dezabilități psihice, are grad de invaliditate și depozițiile lui nu pot fi puse la baza unei hotărâri judecătorești.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2018, a fost respins apelul declarat, ca nefondat, cu menținerea hotărârii contestate.

7.1. În motivarea concluziei sale, instanța de apel a indicat că, instanța de fond a ajuns la concluzia justă că cererea de revizuire urmează a fi respinsă, deoarece nu conține circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea sentinței de condamnare și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat.

Potrivit apelului declarat de avocatul Bragoi Andrei, a fost solicitată rejudecarea cauzei, pe motiv că a fost încălcat dreptul la apărare a condamnatului Severin Eduard în procedura primei instanțe.

Astfel, avocatul Bragoi Andrei a invocat că, instanța de fond a admis incorect un alt apărător în ședința de judecată, deși condamnatul avea semnat contract de asistență juridică cu avocatul Moraru Ion, ales de acesta.

Instanța de apel a reținut că, dreptul la apărare reprezintă o prerogativă fundamentală recunoscută individului acuzat de săvârșirea unei infracțiuni condamnabile în virtutea normelor de drept penal, de a răspunde în mod coerent, prompt și adecvat acuzației înaintate.

Instanța de apel a atestat că inițial, în ședința instanței de fond, interesele condamnatului Severin Eduard au fost reprezentate de către avocatul Morari Ion.

În cadrul rejudecării cauzei, pentru ședința de judecată din 29.08.2017, condamnatul Severin Eduard și avocatul Moraru Ion nu s-au prezentat în ședința de judecată, revizuentul înaintând o cerere, prin care a invocat că avocatul său se află în concediu, motiv pentru care el de asemenea nu se va prezenta în ședință (f.d. 4). Din aceste considerente, cauza a fost amânată pentru o altă dată.

În ședința de judecată din 07.12.2017, avocatul Moraru Ion, fiind legal citat nu s-a prezentat, motiv pentru care examinarea cauzei a fost amânată, cu citarea repetată a participanților la proces, explicându-se că nu se va admite o nouă amânare a ședinței de judecată, pe motivul neprezentării avocatului (f.d. 9).

La data de 28.12.2017, condamnatul Severin Eduard a înaintat o cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței pentru luna februarie-martie 2018, deoarece avocatul Moraru Ion este bolnav (f.d. 19).

Instanța de fond, reieșind din materialele cauzei, a respins cererea revizuentului Severin Eduard cu privire la amânarea procesului, pe motiv că în ședința de judecată nu este prezent avocatul Moraru Ion, care nu a prezentat mandat de participare pe acest dosar (f.d. 23). Astfel, interesele lui Severin Eduard au fost reprezentate în prima instanță de avocatul Bragoi Andrei, desemnat prin dispoziția Oficiului Teritorial al CNAJ Garantată de Stat, or. Căușeni.

Din cercetarea materialelor cauzei penale, proceselor-verbale ale ședințelor de judecată, rezultă că instanța de fond nu a încălcat prevederile art. 6 par. 3) CEDO; art. 17, 67, 69, 70, 71, 322, 361 Cod de procedură penală, și i-a asigurat dreptul condamnatului Severin Eduard de a fi asistat de un avocat, fiind respectat dreptul la un proces echitabil.

8. Hotărârile judecătorești adoptate pe caz, sunt atacate cu recursuri ordinare de către condamnatul Severin Eduard, prin care solicită casarea acestora, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de revizuire, pledând nevinovat.

9. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către condamnatul Severin Ed., solicitând respingerea acestuia, cu menținerea hotărârilor contestate, menționând netemeinicia cerințelor solicitate de către recurent, deoarece din materialele cauzei rezultă că prima instanță și instanța de apel corect au respins argumentele invocate, deoarece ele nu se întemeiază în prevederile art. 458 Cod de procedură penală. Din textul recursului declarat se constată faptul că recurentul își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, or, motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală. Astfel, criticile formulate de acesta nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârilor recurate, ca fiind ilegale.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Referitor la recursurile ordinare declarate de condamnat la data de 13.09.2018 și 05.12.2018:

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal.

Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Din materialele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 19 aprilie 2018, inclusiv în prezența condamnatului Severin Eduard și a avocatului acestuia Creciun Stanislav, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 19 aprilie 2018 (vol. II, f.d. 59-63), din care rezultă că ultimii au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru 17 mai 2018, însă din motive necunoscute nu s-au prezentat, iar pronunțarea integrală a deciziei a fost amânată de instanță pentru 31 mai 2018, fapt realizat la această dată și consemnat în procesul-verbal (vol. II, f.d. 63).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 31 mai 2018, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 02 iulie 2018.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, recursurile ordinare ale condamnatului au fost depuse la oficiul poștal pe 13 septembrie 2018 și 05 decembrie 2018 și înregistrate la Curtea Supremă de Justiție la 24 septembrie 2018 și 08 decembrie 2018, adică peste termenul prevăzut de lege.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Deci, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce sunt depuse peste termen, recursurile ordinare de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

Referitor la recursul ordinar declarat de condamnat la data de 23.06.2018:

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea

temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul declarat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens.

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Astfel, odată ce recursul de pe rol nu îndeplinește cerințele de conținut, el urmează a fi declarat inadmisibil.

11. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1)-2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate la data de 13.09.2018 și 05.12.2018 de către condamnatul Severin Eduard, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2018, în propria cauză penală, ca fiind declarate peste termen.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la data de 23.06.2018 de către condamnatul Severin Eduard, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2018, în propria cauză penală, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **11 ianuarie 2019.**

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana